

คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลมหาสารนครเชียงใหม่		คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงพยาบาลมหาสารนครเชียงใหม่	
Working Procedure	คณะกรรมการป้องกัน และระงับอัคคีภัย	Status: ร่าง	Page: 8
	Subject: แผนการปฏิบัติการอพยพ/ เคลื่อนย้ายผู้ป่วยอาคารสูงในโรงพยาบาล	Document No.:	
		Revision No.:	

แผนการปฏิบัติการอพยพ/เคลื่อนย้ายผู้ป่วยอาคารสูงในโรงพยาบาล

1. หลักการและเหตุผล

โรงพยาบาล ถือเป็นสาธารณูปการขั้นพื้นฐานของสังคม ซึ่งทำหน้าที่ในการตรวจรักษาและการให้บริการด้านสุขภาพอนามัยกับประชาชน ปัจจุบันมีผู้รับบริการจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับพื้นที่ที่มีอย่างจำกัดและในขณะเดียวกันเทคโนโลยีการก่อสร้างถูกพัฒนาให้ตึ่มมากขึ้น จึงทำให้ในปัจจุบันโรงพยาบาลถูกออกแบบให้มีความสูงและจำนวนชั้นที่มากขึ้นเพื่อการรองรับการขยายตัวด้านการให้บริการ อาคารโรงพยาบาลถือเป็นอาคารสาธารณะที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดความเสี่ยงจากอัคคีภัย ดังนั้นเส้นทางอพยพ และ วิธีการอพยพผู้ป่วยในอาคารสูงของโรงพยาบาลถือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมากในการช่วยเหลือผู้ที่มีความสามารถช่วยเหลือตนเองหลายระดับเพื่ออพยพไปยังจุดรวมพลให้ปลอดภัย

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และโรงพยาบาลมหาสารนครเชียงใหม่ ประกอบด้วย อาคารสำนักงาน อาคารภาควิชา อาคารที่เกี่ยวข้องด้านการรักษาพยาบาล อาคารหอพักนักศึกษา เป็นจำนวนมาก การทราบวิธีการปฏิบัติ และขั้นตอนการอพยพการช่วยเหลือผู้ป่วยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ถือเป็น การลดความเสียหายต่อชีวิตและร่างกายเป็นอย่างมาก ดังนั้นคณะกรรมการป้องกันและระงับอัคคีภัยจึงเห็นสมควรว่าควรจัดทำแผนการปฏิบัติการอพยพ/เคลื่อนย้ายผู้ป่วยอาคารสูง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลัก และวิธีการขั้นตอนการอพยพผู้ป่วย และตอบสนองต่อความปลอดภัยของผู้ป่วยให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ บริการ

2. เป้าหมาย

2.1 เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการปฏิบัติตนเมื่อเกิดอัคคีภัย และทราบวิธีการอพยพเคลื่อนย้ายอย่างเป็นระบบ และปลอดภัย

2.2 เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติของบุคลากรในการอพยพผู้ป่วยให้ปลอดภัย และลดการสูญเสียชีวิต

2.3 เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติ และพัฒนาระบบการบริหารจัดการเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

3. ขอบเขต

อาคารคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ที่เกี่ยวข้อง
กับอาคารด้านการรักษาพยาบาล (11 อาคาร) ที่มีผู้ที่มีความสามารถช่วยเหลือตนเองหลายระดับ โดยจัดทำ
คู่มือการอพยพผู้ป่วยเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

4. คำนิยาม

4.1 **อพยพแนวตั้ง** หมายถึง การอพยพคนออกจากอาคารเป็นลำดับชั้น (ชั้นที่อยู่ใกล้จุดเกิดเหตุ
เหนือ 2 ชั้น ใต้ 2 ชั้น ให้อพยพ ตามลำดับ)

4.2 **อพยพแนวราบ** หมายถึง การอพยพคนไปยังจุดที่ปลอดภัยของชั้นนั้น ในแนวราบ

4.3 **พื้นที่ปลอดภัย** หมายถึง บริเวณที่ปลอดภัยเป็นพื้นที่โล่งกว้างเพื่อรวมคน และสามารถ
เคลื่อนย้ายไปยังพื้นที่อื่นได้

4. **จุดรวมพล** หมายถึง จุดนัดพบบุคลากรที่อพยพหนีไฟจากจุดเกิดเหตุมารวมตัวกันเพื่อการรายงาน
ตัวและเช็คยอดจำนวน จำนวนคนได้รวดเร็วหรือช่วยเหลือได้ทันท่วงที ได้แก่

จุดที่ 1 สนามฟุตบอล เป็นจุดรวมพลหลัก เพื่อรองรับทุกอาคาร กรณีเมื่อเกิดเหตุที่รุนแรง

จุดที่ 2 สนามหญ้า อาคาร 108 ใช้เป็นจุดรวมพลเพื่อรองรับอาคารศรีพัฒน์ และอาคารเฉลิมพระ
บารมี

จุดที่ 3 สนามบาสเกตบอล ข้างอาคารสันตนาการ ใช้เป็นจุดรวมพลสำรอง เพื่อรองรับอาคารเรียน
รวม และหอพัก บ้านพัก แพลต อาคารอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย

จุดที่ 4 สนามหญ้าหน้าอาคารนิมมานเหมินทร์ใช้เป็นรวมพลเพื่อรองรับอาคารนิมมาน อาคารเวช
ศาสตร์ อาคารจิตเวช และอาคารสงค์อาหาร

ทั้งนี้หากกรณีเกิดเหตุการณ์ไม่รุนแรง จุดรวมพลจะต้องรอประกาศจากผู้อำนวยการแผนฯ

5. หน้าที่ความรับผิดชอบ

5.1 คณะกรรมการป้องกันอัคคีภัย คณะแพทยศาสตร์

1. วางกรอบนโยบายในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย และจัดทำคู่มือป้องกันและระงับอัคคีภัย
2. จัดทำแผนการอพยพผู้ป่วยอาคารสูง เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ
3. กำกับ ดูแล ให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย แนวทาง มาตรการในการป้องกันอัคคีภัย
4. จัดให้มีการทบทวนฝึกซ้อมแผนการปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัย

5.2 ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

มีหน้าที่ประกาศใช้แผนอัคคีภัยหมู่ และเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นด้านการรักษาพยาบาล

5.3 งานบริการกลางโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

มีหน้าที่เตรียมความพร้อมที่จะช่วยเหลืออพยพผู้ป่วยหนัก จากจุดปลอดภัยในพื้นที่ชั้นเกิดเหตุ ไปยังจุดที่กำหนดไว้ (ตามแผนการปฏิบัติงานหน่วยรับส่งผู้ป่วย งานบริการกลางโรงพยาบาล) อย่างปลอดภัย เมื่อได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ C2 ของหน่วยงานที่เกิดเหตุ หรือ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เพื่อขอความร่วมมือในการอพยพผู้ป่วย

5.4 หน่วยรักษาความปลอดภัย

มีหน้าที่ช่วยเหลือ ประเมินสถานการณ์เพลิงไหม้ ณ.จุดเกิดเหตุหากไม่สามารถดับเพลิงได้ ประสานงานกับศูนย์วิทยุรายงานสถานการณ์ให้ผู้อำนวยการแผน/รองผู้อำนวยการแผนทราบ เพื่อขออนุมัติรหัสสี่ และประสานงานกับหน่วยรับส่งผู้ป่วยในการอพยพผู้ป่วย (ตามแผนการปฏิบัติงานหน่วยรักษาความปลอดภัย)

5.5 เจ้าหน้าที่ C2 (ฝ่ายอพยพ/เคลื่อนย้าย) ณ.จุดเกิดเหตุ

มีหน้าที่จัดลำดับการอพยพ ช่วยเหลืออพยพผู้ป่วยไปยังจุดปลอดภัยของชั้นที่เกิดเหตุให้ปลอดภัย และนำตามเส้นทางที่กำหนดอย่างปลอดภัยสู่จุดรวมพล

6. ข้อปฏิบัติที่บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการอพยพผู้ป่วยต้องรู้

เมื่อได้รับสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ให้บุคลากรเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ ดังนี้

6.1 ลำดับขั้นตอนการอพยพผู้ป่วย

เมื่อได้ยิน**ประกาศรหัสสีเหลือง** เจ้าหน้าที่ C2 ณ.จุดเกิดเหตุจะมีการจำแนกประเภทผู้ป่วยตามอาการของโรค และความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ลำดับการอพยพ และมีการติดสัญลักษณ์สติ๊กเกอร์ (เหลือง/แดง) ไว้ปลายเตียงผู้ป่วย และเคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปยังจุดปลอดภัยบริเวณชั้นที่เกิดเหตุ ดังนี้

ลำดับที่ 1 ผู้ที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ สามารถเดินเองได้ (เขียว)

ลำดับที่ 2 ผู้ที่ต้องมีคนช่วยพยุง นั่งรถเข็น (เหลือง)

ลำดับที่ 3 ผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ นอนเปล (ส้ม)

ลำดับที่ 4 ผู้ที่ใช้อุปกรณ์ช่วยชีวิต (แดง)

ลำดับการอพยพผู้ป่วย : **เขียว** → **เหลือง** → **ส้ม** → **แดง**

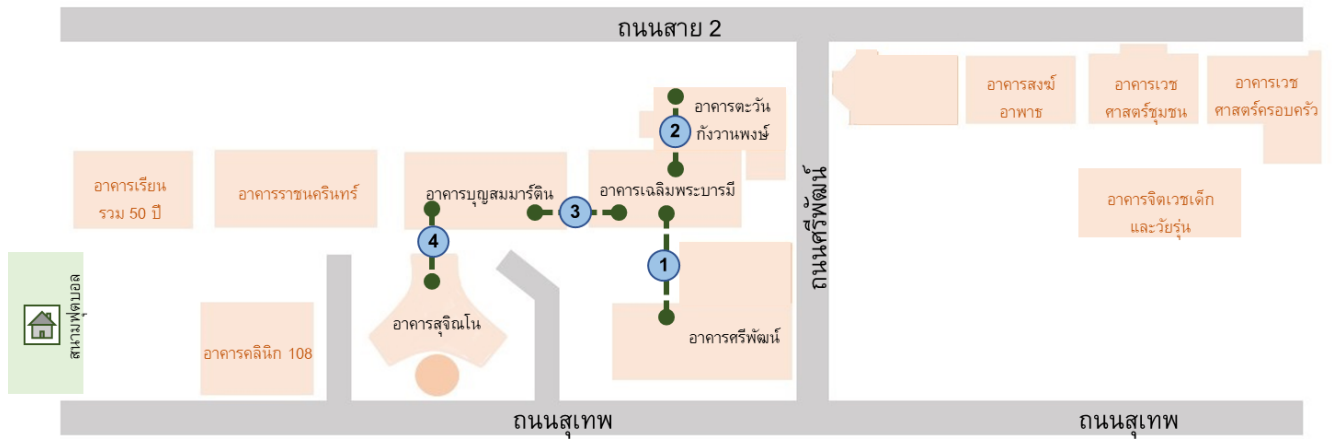
การอพยพผู้ป่วย แบ่งออกเป็น 2 แนว ได้แก่

1. **การอพยพแนวราบ** เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ หรือได้ยิน**ประกาศรหัสสีเหลือง** ชั้นที่เกิดเหตุจะอพยพไปยังทิศทางตรงกันข้ามกับจุดเกิดเหตุเพื่อไปยังจุดปลอดภัยของชั้นนั้น

2. **การอพยพในแนวตั้ง** เมื่อได้ยิน**ประกาศรหัสสีแดง** ชั้นที่เกิดเหตุจะได้รับการอพยพก่อนเป็นชั้นแรก จากนั้นชั้นที่อยู่ใกล้จุดเกิดเหตุ (เหนือ 2 ชั้น ใต้ 2 ชั้น ให้อพยพตามลำดับ) ส่วนชั้นอื่นให้รอฟังคำสั่งจากผอ.แผนฯหรือรองผอ.แผนฯ ณ.ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

6.2 ทางเชื่อมอาคารคณะแพทยศาสตร์

ในการเกิดเหตุเพลิงไหม้ การเอาตัวรอดกับสถานการณ์ถือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมาก เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของผู้มาช่วยเหลือและผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือ เส้นทางหนีไฟ และทางเชื่อมอาคารถือเป็นสิ่งที่จะต้องรู้เมื่อเกิดเหตุเพื่ออพยพออกจากพื้นที่เกิดเหตุไปยังจุดรวมพล/จุดปลอดภัยให้เร็วที่สุด

ทางเชื่อม	อาคาร	ชั้น
	อาคารศรีพัฒน์ เชื่อม อาคารเฉลิมพระบารมี	ชั้น 1 , 2 , 5
	อาคารเฉลิมพระบารมี เชื่อม อาคารระวันกั้วานพงษ์	ชั้น 2
	อาคารเฉลิมพระบารมี เชื่อม อาคารบุญสม มาร์ติน	ชั้น 1, 5-7
	อาคารบุญสม มาร์ติน เชื่อม อาคารสุจินโน	ชั้น 2-7

6.3 ขั้นตอนและวิธีการอพยพ

จากการศึกษาขั้นตอนและวิธีการอพยพผู้ป่วย ซึ่งมีหลากหลายวิธีอ้างอิงตามคู่มือป้องกันและระงับอัคคีภัย คณะแพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในที่นี้แผนคู่มือการอพยพผู้ป่วยในอาคารสูง จะขอกกล่าวถึงวิธีที่จะใช้นำการปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับความพร้อมด้านทรัพยากรต่างๆที่มี ดังนี้

เมื่อได้ยินประกาศ**รหัสสีแดง** เริ่มการอพยพที่ขึ้นเกิดเหตุโดยเจ้าหน้าที่ C2 ณ.จุดเกิดเหตุ จะเป็นผู้นำทางไปยังจุดรวมพล

6.3.1 ผู้ที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ สามารถเดินเองได้ (สีเขียว) วิธีการอพยพผู้ป่วย (แนวตั้ง) ดังนี้

ใช้บันไดหนีไฟ เดินแถวเรียงหนึ่ง ชิดขวาเท่านั้น การเดิน ให้เดินเร็วห้ามวิ่งหรือเดินช้า และหากอาคารที่เกิดเหตุมีทางเชื่อมอาคารให้ใช้ทางเชื่อมที่ใกล้ที่สุดในการอพยพไปยังจุดรวมพล

6.3.2 ผู้ที่ต้องมีคนช่วยพยุง นั่งรถเข็น (เหลือง) วิธีการอพยพผู้ป่วยใน (แนวตั้ง) ดังนี้

1. วิธีการอพยพโดยใช้อุปกรณ์ เช่น เก้าอี้ จะใช้เจ้าหน้าที่ประมาณ 2 คนต่อ 1 ผู้ป่วย โดยการใช้เก้าอี้อุ้มหน้าหลัง

2. วิธีการอพยพโดยใช้คน เช่นการ พยุงเดิน และการอุ้ม จะใช้เจ้าหน้าที่ประมาณ 1-2 คนต่อ 1 ผู้ป่วยโดยวิธีอุ้มหน้าหลัง หรือพยุงเดินโดยเคียงข้างผู้ป่วย หันหน้าไปทางเดียวกัน แขนข้างหนึ่งของผู้ป่วยพาดคอ

เมื่ออพยพ / เคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกจากจุดเกิดเหตุเรียบร้อยแล้ว จะส่งต่อไปยังจุดรวมพลสนามฟุตบอลตามเส้นทางที่จัดไว้

6.3.3 ผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ นอนเปล (ล้ม) และ ผู้ที่ใช้อุปกรณ์ช่วยชีวิต (แดง) การอพยพผู้ป่วย จะใช้ 2 วิธี โดยแบ่งออกเป็น ดังนี้

1. วิธีหลักที่ใช้ในการอพยพผู้ป่วย ใช้อุปกรณ์ แผ่นรองหลังชนิดยาว (Long Spinal Board) หรือ เปลพับ (Soft Stretcher) ในการอพยพผู้ป่วยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ จะใช้เจ้าหน้าที่เวรเปลในการอพยพ 2 คนต่อ 1 ผู้ป่วย หรือ 4 คนต่อ 1 หากต้องปั๊ม AMBU Bag (พยาบาลจะทำหน้าที่ในการปั๊ม AMBU Bag ประกบไปกับผู้ป่วย)

เมื่ออพยพ/เคลื่อนย้ายผู้ป่วยจากจุดเกิดเหตุเรียบร้อย จะส่งต่อไปยัง ER (ชั้น 1 อาคารเฉลิมพระบารมี) และหากกรณี ER Drop จะใช้ RR (ชั้น 2 อาคารบุญสม) เป็นจุดสำรองผู้ป่วยแทน

2 วิธีสำรองที่ใช้ในการอพยพผู้ป่วย จะใช้อุปกรณ์ ผ้าห่ม หรือ ฟูกนอน ในการอพยพผู้ป่วยด้วยวิธีการลากโดยใช้มือสอดใต้รักแร้ลากถอยหลังหรือจับข้อเท้าลากถอยหลัง

เบอร์ติดต่อหน่วยบริการรับส่งผู้ป่วย :
053-935-692 และ 053-935-693

แผนการปฏิบัติการอพยพ/เคลื่อนย้ายผู้ป่วยอาคารสูง

